

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2023. gada 23. augustā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Gunārs Kusiņš un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemtos Romāna Bedina (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumus par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 132/2023 un pieteikums Nr. 133/2023),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 22. novembra saistošo noteikumu Nr. 46 “Jūrmalas pilsētas apstādījumu apsaimniekošana un aizsardzība” 3. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 90. un 105. pantam un spēkā neesošu no tā pieņemšanas brīža.

Pieteikumu iesniedzējs ir vērsies Satversmes tiesā ar diviem atsevišķiem pieteikumiem. Abos pieteikumos formulēti identiski prasījumi, kā arī sniegts līdzīgs lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums, tāpēc tos ir lietderīgi izskatīt kopā.

2. Apstrīdētā norma bija spēkā līdz 2022. gada 5. februārim. Tā noteica, ka visi apstādījumi Jūrmalas pilsētas teritorijā uz valsts, pašvaldības un privātīpašumā esošas zemes ir aizsargājami pilsētas apstādījumi un tiem ir sabiedriska vērtība.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikuma iesniedzējs iepriekš ir vērsies Satversmes tiesā ar saturiski līdzīgu pieteikumu, lūdzot atzīt apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmes 90. un 105. pantam (ieteikums Nr. 93/2023). Izskatot minēto pieteikumu, Satversmes tiesas 2. kolēģija 2023. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par atteikšanos ierosināt lietu (turpmāk – Kolēģijas 2023. gada 29. jūnija lēmums), pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu un sesto daļu.

Līdz ar to kolēģijai ir jāizvērtē, vai atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktam izskatāmajos pieteikumos ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4.1. Kolēģijas 2023. gada 29. jūnija lēmumā secināts, ka pieteikumā nav sniegti argumenti par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 90. pantam. Arī izskatāmajos pieteikumos šāds pamatojums nav ietverts. Savukārt apstāklis, ka apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam piemērota vēl

vienā administratīvajā lietā, pats par sevi vēl nenozīmē, ka Satversmes tiesas kolēģijai šajā prasījuma daļā no jauna jāpārbauda pieteikumu atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām, jo šī faktisko apstākļu izmaiņa nenovērš iepriekš kolēģijas lēmumā konstatētos trūkumus. Līdz ar to pieteikumos par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 90. pantam ietvertais juridiskais pamatojums pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4.2. Kolēģijas 2023. gada 29. jūnija lēmumā secināts, ka pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai. Proti, pieteikumā nebija sniegts pamatojums tam, ka pašvaldība, izdodot apstrīdēto normu, būtu rīkojusies pretēji pilnvarojošā likuma būtībai un mērķim, tādējādi pārkāpjot Pieteikuma iesniedzēja pamattiesības. Tāpat Pieteikuma iesniedzējs nebija pamatojis, kāpēc Satversmes tiesas judikatūrā iepriekš paustie secinājumi pamattiesību ierobežojuma leģitīmajiem mērķiem nevarētu tikt attiecināti arī uz pašvaldības tiesībām noteikt apstādījumu aizsardzību pilsētā. Pieteikumā nebija sniegts juridiskais pamatojums tam, kas varētu būt personas pamattiesības mazāk ierobežojošie līdzekļi un ka ar tiem ierobežojuma leģitīmo mērķi varētu sasniegt tādā pašā kvalitātē. Turklāt Pieteikuma iesniedzējs nebija arī pamatojis, kāpēc ar apstrīdēto normu viņam radītais tiesību ierobežojums ir lielāks par sabiedrības ieguvumu.

Pieteikumā Nr. 133/2023 ir norādīts, ka apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam ir piemērota vēl vienā administratīvajā lietā. Abos izskatāmajos pieteikumos ir ietverti jauni argumenti par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam.

Līdz ar to ar to pieteikumos par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 105. pantam ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, un kolēģijai no jauna jāpārbauda pieteikumu atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par pašvaldības saistošo noteikumu normu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumos ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikumiem un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējam pieder zemesgabals, kas atrodas Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā. Viņš lūdzis Jūrmalas valstspilsētas domi atļaut nocirst tajā esošus astoņus kokus. Ar domes lēmumu atļauts nocirst divus no šiem kokiem, bet pārējie atzīti par ainaviski vērtīgiem un to ciršana netika atļauta. Tāpat Pieteikuma iesniedzējs lūdzis Jūrmalas valstspilsētas domi šajā pašā zemesgabalā nocirst vienu priedi. Taču, pamatojoties uz apstrīdēto normu, Jūrmalas valstspilsētas dome atteikusi Pieteikuma iesniedzējam izsniegt atļauju arī šī koka nociršanai.

Pieteikuma iesniedzējs abus Jūrmalas valstspilsētas domes lēmumus pārsūdzēja administratīvajā tiesā, kas, pamatojoties uz apstrīdēto normu, viņa pieteikumus noraidīja. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma liedz viņam tiesības lemt par rīcību ar savu nekustamo īpašumu, tā labiekārtošanu un ainavas izveidi, kā arī novērst potenciālu šī īpašuma apdraudējumu. Turklāt pamattiesību ierobežojums neesot noteikts ar skaidru un pienācīgā kvalitātē pieņemtu likumu, jo apstrīdētā norma ir izdota, pārkāpjot pašvaldībai dotā pilnvarojuma apjomu. Likumdevējs neesot piešķīris pašvaldībai tiesības ar saistošajiem noteikumiem ierobežot personas tiesības cirst kokus privātos apstādījumos. Tādējādi ar apstrīdēto normu esot aizskartas Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā ietvertās pamattiesības.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

No pieteikumiem un tiem pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Proti, viņš ir pārsūdzējis attiecīgos Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes lēmumus Administratīvajā rajona tiesā. Tā kā ar pirmās instances tiesas spriedumiem pieteikumi tika noraidīti, Pieteikuma iesniedzējs tos pārsūdzēja Administratīvajā apgabaltiesā, kura arī pieteikumus noraidīja. Vienā no administratīvajām lietām Senāts ar 2023. gada 28. aprīļa spriedumu apelācijas instances tiesas spriedumu atstāja negrozītu, bet otrā lietā ar 2023. gada 1. jūnija rīcības sēdes lēmumu atteicās ierosināt kasācijas tiesvedību.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmais teikums nosaka: “Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms attiecīgi no 2023. gada 28. aprīļa, kad stājās spēkā Senāta spriedums, un 2023. gada 1. jūnija, kad stājās spēkā Senāta rīcības sēdes lēmums par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību. Pieteikumi Satversmes tiesā saņemti attiecīgi 2023. gada 28. jūlijā un 2023. gada 31. jūlijā. Tādējādi minētais termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikumi atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumos ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam. Pieteikumiem ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikumi šajā daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 22. novembra saistošo noteikumu Nr. 46 “Jūrmalas pilsētas apstādījumu apsaimniekošana un aizsardzība” 3. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” pēc Romāna Bedina pieteikumiem (pieteikums Nr. 132/2023 un pieteikums Nr. 133/2023).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Jūrmalas valstspilsētas pašvaldību – **līdz 2023. gada 25. oktobrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 22. novembra saistošo noteikumu Nr. 46 “Jūrmalas pilsētas apstādījumu apsaimniekošana un aizsardzība” 3. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 90. pantam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina